

Melko tasaista kehitystä vuoden alkupuoliskolla¹

Vuoden 2011 talouskehitys Pietarissa oli melko tasaista. Teollisuustuotanto kasvoi 16,7 % verrattuna vuoden 2010 ensimmäiseen puoliskoon. Tehdasteollisuudessa kasvua oli 17,5 %. Viestintäalalla ja vähittäiskaupassa rekisteröitiin kohtalaista kasvua, kun taas rakennussektorilla aktiviteetti laski huomattavasti. Kaupungin yritysten liikevaihto kasvoi nimellisesti viidenneksellä.

Kuluvan vuoden alkupuoliskolla palvelumaksujen tuntuva (yli 10 %) nousu vaikutti negatiivisesti kaupungin talouskehitykseen. Maksuja korotettiin alkuvuodesta sähkön, lämmön ja pakollisten sosiaalimaksujen osalta.

Alustavien arvioiden mukaan kaupungin kokonaistuotos kasvaa 2011 aikana 6,2 %, mikä on 2,2 prosenttiyksikköä koko maan keskiarvoa korkeampi.

Kokonaistuotos, alue-BKT ja koko maan BKT

	2007	2008	2009	2010	1H2011*
Pietarin alue-BKT, mrd. ruplaa	1120	1421	1477	1708,6**	866,9
vuosimuutos, %	13,1	9,3	-5,7	16**	6,2
Venäjän BKT, vuosimuutos, %	8,5	5,2	-7,9	4	4***

Lähteet: Rosstat (2011), kaupunginhallinto (2011)

*1H2011 tarkoittaa tässä ja muualla vuoden 2011 tammi-kesäkuuta

**[http://st-](http://st-petersburg.ru/statistics/Economy/Macroeconomic%20environment/Gross%20Regional%20Product%20%28GRP%29.aspx)

[petersburg.ru/statistics/Economy/Macroeconomic%20environment/Gross%20Regional%20Product%20%28GRP%29.aspx](http://st-petersburg.ru/statistics/Economy/Macroeconomic%20environment/Gross%20Regional%20Product%20%28GRP%29.aspx)

*** Ennuste vuodelle 2011:

<http://www.rbcdaily.ru/2011/10/17/focus/562949981747361>

Autoteollisuus ja laitteiden valmistus teollisuuden moottoreina vuoden alkupuoliskolla

Vuoden alkupuoliskolla teollisuuden kasvua vetivät autoteollisuus, koneiden valmistus sekä metalliteollisuus. Noin 50 % kasvua rekisteröitiin sähköisten, elektronisten ja optisten laitteiden valmistuksessa sekä ajoneuvojen ja niihin liittyvien laitteiden valmistuksessa. Autojen tuotantomäärä jopa nelinkertaistui vuoden takaiseen verrattuna.

Tällä hetkellä Pietarin teollisuusyritysten tuotannon arvo on koko maan suurin laitteiden valmistuksen osalta vastaten yli 8 % koko maan luvusta.

Pietarin teollisuusyritykset tulottivat veromaksuja maan budjettisysteemiin 74,3 mrd. ruplaa kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa, mikä tarkoitti viidenneksen kasvua viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Teollisuustuotanto, vuotuinen %-muutos

	2009	2010	1H2011
Teollisuustuotanto, sisältäen:	-20,1	8,9	16,7
Kaivannaisteollisuus	-20,1	44,0	14,8
Energia-, kaasu- ja vesihuolto	12,9	0,9	10,4
Tehdasteollisuus sisältäen:	-25,6	10,1	17,5
Elintarvikkeet, virvoitusjuomat ja tupakkatuotteet	-12,9	-1,4	-2
Tekstiilit ja asusteet	-12,6	6,6	28,3
Selluloosa, paperi ja painotoiminta	-1,6	-10,9	-7,9
Öljynjalostus ja kivihiili	-55,1	-45,7	NA
Kemikaalit	-35,9	24,0	-7,4
Kumi ja muovi	-35,7	5,8	2
Muut ei-metalliset kivennäistuotteet	-55,4	20,1	-12
Metallit ja metalliset valmistuotteet	-26,2	26,3	4,6
Koneet ja laitteet	18,0	2,8	10
Sähkö-, elektroniset ja optiset laitteet	-18,0	11,8	48,7
Ajoneuvot ja niihin liittyvät laitteet	-60,3	2,4	50

Lähde: Petrostat (2008-2011), Rosstat (2011); Pietarin talouskehityksen, teollisuuspolitiikan ja kaupan komitea (PTTK): www.cedipt.spb.ru

Rakennussektorin alamäki jatkui

Kuten edellisessä raportissa kirjoitimme, kaupungin rakennusalan aktiviteetti laski vuoden 2010 toisella puoliskolla. Tämä kehitys jatkui myös vuoden 2011 tammi-kesäkuussa. Edellisessä raportissamme arvioimme, että rakennussektoriin saattaa kohdistua merkittäviä paineita Venäjän keskuspankin kiristyneen rahapolitiikan myötä (ohjauskoron ja reservivaatimusten nosto). Kireämpi rahapolitiikka pyrkii taltuttamaan nopeutunutta inflaatiota kiristämällä luotonantoa ja hillitsemällä investointi-ilmapiiriä. Vuoden alkupuoliskolla arvioimme näytti käyvän toteen, sillä rakennusalan aktiviteetti laski yli 15 % vuotta aikaisempaan verrattuna. Noin 871 000 neliometriä uutta asuinpinta-alaa otettiin käyttöön, mikä oli 23 % vähemmän kuin vuoden 2010 tammi-kesäkuussa.

Rakennusala

	2009	2010	1H2011
Rakennusprojektit, mrd. RUR	323,9	340,0	125,3
Vuosimuutos, %	-20,1	-0,9	-15,4
Valmistuneet asuinliöt, 1000	2603	2656	871
Vuosimuutos, %	-18,9	2,0	-12,9

Lähteet: Petrostat (2011), Rosstat (2011)

Kuljetussektori hienoisessa kasvussa

Kaupungin kuljetusyritysten tuottamien palveluiden arvo vuoden 2011 alkupuoliskolla oli 160 mrd. ruplaa nousten nimellisesti 4 % vuotta aikaisempaan. Kaupallisten kuljetusten autorahdi oli 6,3 milj. tonnia ja lukema kasvoi 18,4 %. Petrostatin tietojen mukaan suurten ja

¹ Raportin päälähteet ovat Pietarin kaupunginhallinto sekä Petrostat.

keskisuurten kuljetusyhtiöiden (rautatiekuljetukset pois lukien) rahtikuljetukset kaupungissa kasvoivat lähes 2 % ollen 49 milj. tonnia. Rautatierahdin määrä oli puolestaan 52,2 milj. tonnia kasvaen lähes 7 %.

Kuljetetun rahdin määrä (suuret ja keskisuuret yritykset), milj. tonnia

	1H2011	%-muutos vrt. 1H2010
Rahdin kokonaismäärä sisältäen	49,1	1,9
Maantie-	1,60	4,9
Meri-	3,5	10
Sisävesi-*	165	-45,5
Ilma-, 1000 tonnia	4	-2,8
Putkikuljetukset**	43,8	1,6

*Tämä johtui myöhäisestä jäiden lähdöstä

** Putkikuljetusyhtiöiden, ml. muilta alueilta tullut rahti
Lähde: Petrostat (2011)

Vähittäiskaupassa tasaista kasvua

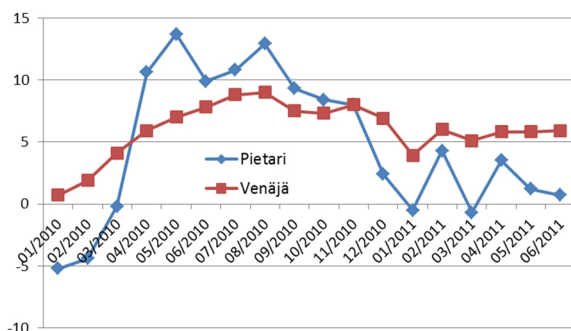
Vuoden 2010 toisella puoliskolla alkanut vähittäiskaupan elpyminen jatkui pääosin kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa. Vähittäiskauppa on kuitenkin vasta päässyt reaalisesti vuoden 2008 tasolle ja kasvu on yhä kaukana kriisiä edeltäneestä vauhdista. Lisäksi, viimeisimmän datan perusteella niin Pietarin kuin koko maan vähittäiskauppa on saattanut siirtyä hitaamman kasvun uralle (ks. kuvio alla), jonka osasyllisenä ovat elintarvikkeiden korkeat hinnat.

Vähittäiskauppa

	2008	2009	2010	1H2011
Vähittäismyynti, mrd. ruplaa	585,7	614,8	695,0	365,0
Vuosimuutos, %	15,3	-5,4	6,0	4,4

Lähteet: Petrostat, Rosstat (2011)

Vähittäismyynnin kk-kasvu (vuotta aikaisempaan)

Lähteet: Rosstat (2011), Petrostat (2011)

Ravintemuspalvelut (lähinnä ravintolat ja baarit) lisäsivät myyntiään tammi-kesäkuussa reaalisesti lähes 6 %. Maksullisten palveluiden osalta kasvua oli 2,8 %.

Kiinteiden investointien kasvu taittui laskuksi

Kesäkuussa 2011 Pietarin aluehallinto käynnisti investointi-ilmapiirin kohentamiseen tähtäävän ohjelman vuosille 2011-2015. Tämä saattaakin olla tarpeen, sillä kuluvan vuoden alkupuoliskolla kiinteät investoinnit vähenivät noin 11 %.

Kiinteän pääoman investoinnit

	2008	2009	2010	1H2011
Yhteensä, mrd. ruplaa	372,6	324,7	375,0	129,6
Vuotuinen reaali muutos:				
Pietari	1,5	-16,7	6,4	-10,7
Venäjä	9,9	-15,7	6,0	2,7

Lähteet: Rosstat (2011), Petrostat (2011)

Vuoden 2011 aikana käynnistettiin mm. seuraavat suuremman luokan investointiprojektit: levyteräslinja SEVERSTAL:ssa; DP LOGISTIKA:n tukkukeskus, kauppa- ja viihdekeskus MAKROMIR, terminaalikeskus RosEk, merimatkustajaterminaali Terra Nova. Hyundai Motor aloitti Solaris-automallinsa valmistamisen tammikuussa. Vuoden alkupuoliskolla tehdas valmisti noin 48 000 autoa. TVP Technology avasi LCD-televisioiden ja -monitorien tehtaana, jonka on tarkoitus vuoden 2011 aikana valmistaa puoli miljoonaa Philips TV:tä.

Ulkomaiset investoinnit romahtivat mutta suorat investoinnit kasvoivat

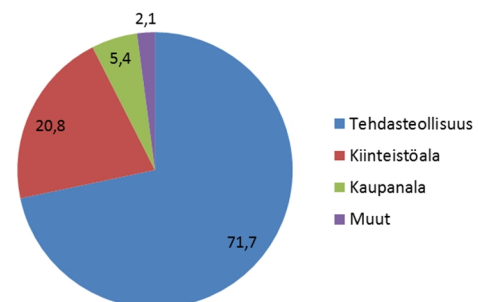
Vuoden 2011 alkupuoliskolla ulkomaisten sijoitusten lasku jatkui 30 % romahduksella. Notkahdus selittyi pitkän aikavälin lainojen huimalla 83 %:n laskulla vuodentakaiseen. Hyvä uutinen oli kuitenkin se, että suorat investoinnit kasvoivat selvästi ylittäen viime vuoden tammi-kesäkuun luvun 74 %:lla. Nämä sijoitukset liittyivät lähinnä ns. strategisille aloille (esim. öljy- ja kaasusektorilla Gazprom Neftiin).

Ulkomaiset sijoitukset Pietariin, milj. dollaria

	2008	2009	2010	1H2011
Ulkomaiset investoinnit sisältäen	5928	5522	5231	1624
Suorat (FDI)	1374	1196	538	378
Portfolio	27	138	4	7
Muut (kauppaluotot ja lainat)	4527	4188	4689	1239

Lähde: Petrostat (2011);

Ulkomaisten sijoitusten toimialajakauma vuoden 2011 tammi-kesäkuussa oli seuraavanlainen:

Lähde:

<http://www.cedipt.spb.ru/upload/files/about/documents/otchet2011.pdf>

IVY-maat sijoittivat kaupungin tammi-kesäkuussa 181 milj. dollaria. Suurimmat sijoittajamaat puolestaan olivat:

Ulkomaisten sijoittajien maajakauma

Maa	%-osuus
Kiina	13,9
Etelä-Korea	13,6
Sveitsi	8,9
Suomi	7,9
Kazakstan	7,2
Ruotsi	5,3
Saksa	5,1

Lähde: PTTK www.cedipt.spb.ru

Vienti laski?

Vuoden 2011 alkupuoliskolla Pietarin ulkomaankaupan kokonaisvaihto oli 18,2 mrd., mikä oli 3 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Viennin osuus kokonaisvaihdosta oli 20 % ja tuonnin 80 %, mikä tarkoitti noin 11 mrd. dollarin kauppaliijäämä.

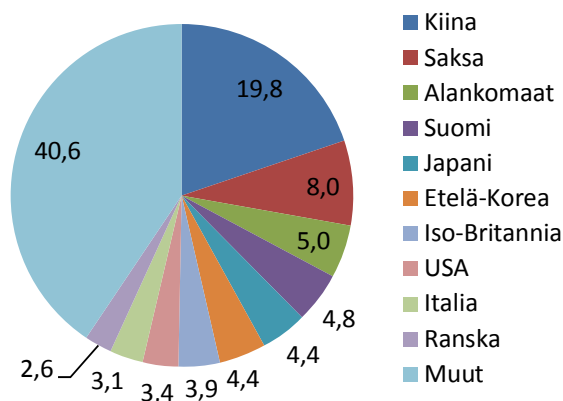
Pietarin ulkomaankauppa, mrd. dollaria

	2008	2009	2010	1H2011
Tavaroiden vienti	23,6	13,4	11,8	3,6
Tavaroiden tuonti	25,7	17,8	24,5	14,6
Kauppavaihto	49,4	31,3	36,3	18,2

Lähde: PTTK www.cedipt.spb.ru

Vuoden alkupuoliskolla kaupunki kävi kauppaa yhteensä 175 maan kanssa mutta kymmenen suurimman maan yhteenlaskettu osuus oli lähes 60 % kokonaiskaupasta.

Eri maiden osuus Pietarin ulkomaankaupasta

Lähde:

http://www.cedipt.spb.ru/upload/files/about/documents/otchet2_011.pdf

Vuoden alkupuoliskolla Pietarin viennin arvo oli 3,6 mrd. dollaria, joka oli 57 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tämä raju lasku selittyy tilastointimuutoksella ja etenkin sillä, että Omskissa tuotettu öljy tilastoituu nyt Omskin eikä Pietarin vientinä, vaikka se kuljetetaan ulkomaille Pietarin kautta. Tämän myötä myös Pietarin mineraalituotteiden viennin arvo romahti kuudesosaan. Viennin laskua rekisteröitiin myös koneissa ja laitteissa (-10,9 %), elintarvikkeissa (-26,8 %) ja kemikaaleissa (-9,7 %). Kasvua puolestaan nähtiin metalleissa ja

paperituotteissa. IVY-maiden osuus Pietarin viennistä kasvoi hieman.

Pietarin kaupungin viennin rakenne

Maa	Osuus viennistä	Päätuotteet
Yhteensä	100%	
IVY-maat	10%	
Ukraina	5%	Autot, laitteet, tee
Uzbekistan	1,8%	Laitteet, metallirakennelmat
Muut IVY-maat	3,2%	
Muut maat	90%	
Alankomaat	13,2%	Rautametallit, öljytuotteet
Kiina	10,1%	massa ja paperi; raakapuu
Intia	7,1%	Laitteet
Alger	6,6%	Laiva
Iso-Britannia	5,7%	Kaasu-, öljytuotteet
Viro	5,7%	Öljytuotteet
Saksa	5,2%	Kuparilanka, vaneri
Tanska	4,1%	Öljytuotteet
Suomi	3,8%	Raakapuu, öljytuotteet
Turkki	3,3%	Rautametallin sivutuotteet
Muut kuin ylläolevat	24,2%	

Lähde: PTTK www.cedipt.spb.ru

Vuoden alkupuoliskolla Kiina osti merkittäviä määriä sellua Pietarista, kun taas viennin kasvu Ukrainaan koostui Hyundai-autoista.

Venäläis-suomalaisen kaupan barometrin² mukaan venäläisyritysten vienti Suomeen kasvoi 42 % verrattuna vuotta aiempaan. Luoteis-Venäjällä palvelualan PK-yrityksissä kasvu oli suurinta. Tämä selittyy osittain venäläisturistien kasvavasta määrästä Suomessa, mikä vaatii erilaisia palveluja kuten opaspalveluja. Myös teollisuussektorin vienti Suomeen kasvoi lähinnä raaka-aineiden ansiosta. Venäläisyritykset kuitenkin keskittyvät Suomen tapauksessa enemmän tuontiin kuin vientiin. Barometrin mukaan suurimmat vientiin liittyvät ongelmat liittyvät tulliviranomaisten kanssa toimimiseen.

Tuonnin määrä puolestaan kasvoi selvästi (yli 40 %) vuotta aiempaan verrattuna.

Inflaatiövauhti tasaantumassa

Kuluttajahinnat olivat kesäkuussa 5 % korkeammat kuin 2010 joulukuussa (vuotta aiemmin vastaava luku oli 5,4 %). Elintarvikkeiden hinnat nousivat 5,1 %, kun vuotta aiemmin kasvuvauhti oli jopa 7,8 %. Elintarvikkeissa nopeinta hintojen nousu oli punajuuren ja kuoritun tattarin osalta. Elintarvikkeiden minimikulutuskorin arvo oli kesäkuussa 2011 3093 ruplaa kuukaudessa

Kuluttajahintojen vuosimuutos, %

	2007	2008	2009	2010	1H2011*
Pietari	13,2	14,4	8,5	9,4	5,0
Venäjä	11,9	13,3	8,8	8,8	5,0

*- kesäkuusta 2011 joulukuuhun 2010

Lähteet: Petrostat (2011), Rosstat (2011)

² <http://fontanka.fi/articles/1244/>

Tuottajahinnat

	2009	2010	1H 2011*
Teollisuuden hintaindeksi	5,6	8,3	5,5
Rakennusalan hintaindeksi	4,2	7,6	-0,9
Rahtikuljetusten hinnat	9,3	23,5	1,3
Viestintäpalveluiden hinnat	-2,1	7,3	2,2

*- kesäkuusta 2011 joulukuuhun 2010

Lähteet: Petrostat (2011), Rosstat (2011)

Julkinen sektori ja sosiaalisen tilanteen kehitys

Budjetti ylijäämäinen vuoden alkupuoliskolla

Vuoden 2011 alkupuoliskolla Pietarin kaupungin budjettitulot olivat runsaat 190 mrd. ruplaa ja nimellisesti 11,2 % korkeammat kuin vuotta aiemmin. Tärkeimmät tulolähteet olivat yritysten voittoverot (osuus 31 %), tuloverot (28 %), valmisteverot (3,3 %), omaisuusverot (7,1 %) ja veloitukset valtion ja kaupungin omaisuuden käytöstä (5 %).

Vuoden 2011 ensimmäisellä vuosipuoliskolla budjettimenot olivat 158 mrd. ruplaa, nimellisesti noin 12 % enemmän kuin vuotta aiemmin. 55,1 % menoista käytettiin sosio-kulttuurisiin menoihin, 17 % talouden kehitysmenoihin ja 13 % asuin- ja kunnallispalveluihin.

Pietarin kaupungin budjetti, mrd. ruplaa

	2009	2010	1H2011
Tulot	315,6	347,0	190,4
Menot	322,3	358,6	158
Ylijäämä, alijäämä (-)	-6,7	-11,6	32,4
Ylijäämä, %-osuus budjettituloista	-2,1	-3,3	17

Lähde: Petrostat (2009-2011)

Pietarin kaupunginhallinto hyväksyi budjettimuutokset vuodelle 2011 (menojen kasvattaminen 32 mrd. ruplalla). Lisämenot sosiaalisiin käyttötarkoituksiin ovat todennäköisiä ennen presidentinvaaleja. Pietarin kaupunki erottuu muista Luoteis-Venäjän alueista kaupunki-infrastruktuuriin suunnattujen menojen suuruudella. Vuoden 2011 näiden kehitysmenojen osuus kaikista budjettimenoista saattaa yltää 21 %:iin.

Työttömyys alhaista, tulokehitys vaisuhkoa

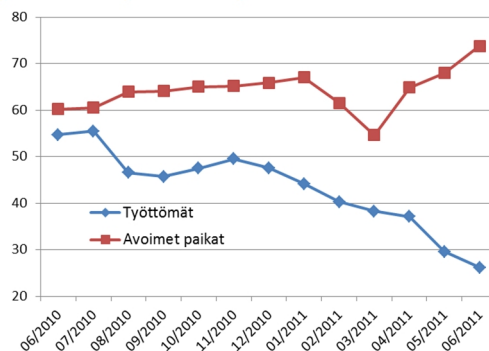
Vuonna 2010 nähtiin positiivisia merkkejä Pietarin työmarkkinoiden kehityksessä, kun työvoiman kysyntä ylitti tarjonnan. Vuoden 2011 ensimmäisellä puoliskolla tämä tilanne säilyi pitäen työttömyyden hyvin alhaisena. Kansainvälisen työjärjestön metodologian mukainen työttömyys oli kesän 2011 lopulla vain 1,8 %. Rekisteröityjen työttömien suhde avoimena oleviin työpaikkoihin oli noin kolme avoimena olevaa paikka per työtön, mikä viittaa merkittävään työvoimapulaa joillain toimialoilla.

Työttömyysaste (periodin keskiarvo, ILO:n metodologialla)

	2007	2008	2009	2010	1H2011*
Pietari	2,1	2,0	4,1	2,6	1,8
Venäjä	6,1	6,3	8,4	7,5	6,6

Lähde: Petrostat (2009-2011); * elokuun alussa

Työttömien ja vapaiden työpaikkojen määrä (rekisteröity valtion työvoimatoimistossa, tuhatta)

Lähde: Petrostat (2011)

Keskimääräiset nimellispalkat vuoden 2011 alkupuoliskolla olivat 28 428 ruplaa kuukaudessa (10,2 % nimelliskasvu). Reaalisesti palkat kasvoivat kuitenkin vain 0,6 %. Tulot yleisesti kasvoivat reaalisesti lähes 3 %. Vuoden alkupuoliskon keskimääräiset kuukausitulot olivat 25691. Kaupunkilaisten rahatulot ylittivät minimitoimeentulon rajan keskimäärin yli nelinkertaisesti, mikä oli suunnilleen viime vuode tasolla.

Pietarilaisten rahatulot ja palkat

	2008	2009	2010	1H2011
Rahatulojen reaalin vuosimuutos, %	-13,0	11,2	9,7	2,9
Nimellispalkka, RUR/kk	22473	23884	27618	28428
Palkan reaali muutos	11,4	-5,7	4,7	0,6

Lähteet: Petrostat (2009-2011), Rosstat (2011)

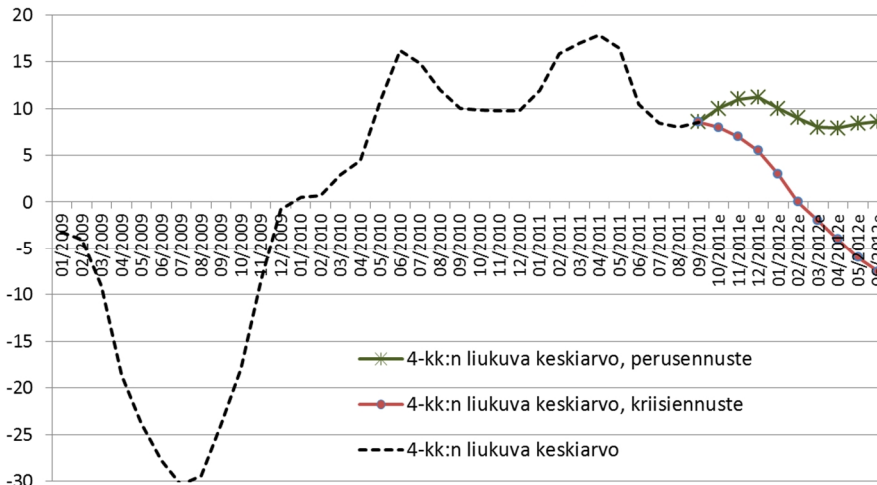
Ennuste Pietarin kaupungin talouskehitykselle vuoden 2012 alkupuoliskolla

CEMAT:n joulukuun 2010 ennuste Pietarin vuoden 2011 alkupuoliskon teollisuuskasvulle oli 6 % ja vähittäiskaupan kasvulle 11 %. Tällä kertaa ennuste oli aika kaukana toteutuneesta (teollisuuskasvu oli 16,7 % ja vähittäiskaupan kasvu 4,4 %) johtuen paljolti poikkeuksellisista olosuhteista. Viime toukokuun raportissa kirjoitimme, että korkeat raaka-aineiden ja energian hinnat saattaisivat nostaa kasvuluvut ennustetta korkeammalle ja näin näyttää nyt käyneen, joskin kokoluokka oli yllättävän suuri. Vähittäiskaupan yllättävän heikkouden taustalla oli puolestaan korkeahkot elintarvikkeiden hinnat ja etenkin palvelumaksujen raju korotus vuoden alussa. Toukokuun raportissa ennustemme koko vuoden kasvulle oli teollisuustuotannon osalta 13 % ja vähittäiskaupan osalta 13 %. Viimeisempien tietojen mukaan ennusteet näyttäisivät noudattavan melko hyvin koko vuoden ennustetta.

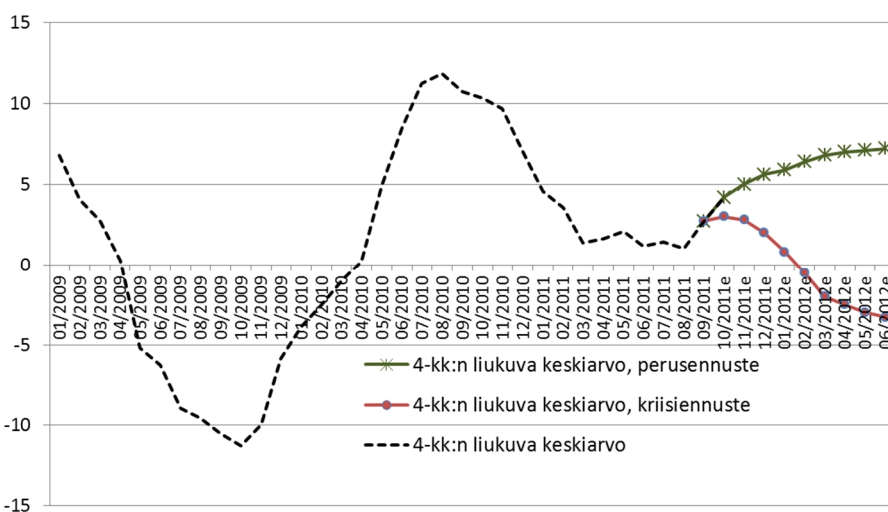
Maailmantalouden merkittävien epävarmuuksien takia päätimme tällä kertaa julkaista kaksi erillistä ennustetta vuoden 2012 tammi-kesäkuulle. Ensimmäinen näistä on ns. *perusskenaario*, jossa maailmantalous jatkaa elpymistään ja onnistuu välttämään laman uusiutumisen. Jos kuitenkin eurokriisi ei ratkea vuodenvaihteessa, on hyvin mahdollista, että Eurooppa johtaa koko maailmantalouden uuteen lamaan, mikä vaikuttaisi negatiivisesti myös Pietarin talouteen. Tämä on ennustemme ns. *kriisiskenaario*. Myös **perusskenaariossa** odotamme teollisuuskasvun hieman maltillistuvan nyt, kun fyysinen tuotanto on kirinyt takaisin finanssikriisin aiheuttaman pudotuksen ja **teollisuuskasvun** olevan **9 %** vuoden 2012 alkupuoliskolla. **Kriisiskenaariossa** odotamme yhtä nopeaa heikentymistä kuin vuonna 2009 ja ennuste kasvulle on **-3 %**.

Esitämme vastaavat skenaariot myös vähittäiskaupan kasvulle. **Perusskenaariossa** odotamme **vähittäiskaupan** kasvun hieman kiihtyvän, kun elintarvikkeiden hintakehitys on rauhoittunut, ja olevan **7 %** vuoden 2012 alkupuoliskolla. Ottaen huomioon vuoden 2011 alkupuoliskon vähittäiskaupan heikkouden, uskomme että myyntikehitys painuisi **kriisiskenaariossa** negatiiviseksi ollen **-2 %** vuoden 2012 alkupuoliskolla.

Kuvio 1: Teollisuustuotannon 4 kk:n liukuva keskiarvo ja sen ennuste

Kuvio 2: Vähittäiskaupan 4 kk:n liukuva keskiarvo ja sen ennuste

Dynaaminen SWOT –analyysi Pietarin taloudesta

Pietarin taloudessa on monia vahvuuksia, joita on esitelty aiemmissa raporteissamme. Nämä vahvuudet auttoivat kaupunkia selviämään vuosien 2008-2009 kriisistä melko vähin vaurioin, sillä kaupungin talous supistui vähemmän kuin useimmilla muilla Venäjän alueilla ja se myös elpyi nopeammin. Vuoden 2011 alkupuoliskolla Pietarin talous kasvoi koko maan keskimääräistä vauhtia nopeammin. Maailmanpankin tutkimuksen mukaan Venäjän alueet, joissa on parempi investointi-ilmapiiiri, PK-yrittäjien suurempi osuus ja enemmän ulkomaisia suoria sijoituksia, on kriisistä elpymisen ollut vakaampaa.³ Kaikki nämä tekijät löytyvät Pietarin taloudesta. Tämä pätee etenkin kaupungin hyvin kehittyneeseen pienyrityssektoriin, joka on tiheydeltään kolminkertainen Venäjän keskiarvoon verrattuna (Pietarissa on 369 pienyritystä per 100 000 asukasta). Lisäsimmekin vahvan pienyrityssektorin kaupungin vahvuustekijöihin.

Elokuun viimeisenä päivänä Pietarin kaupungille nimitettiin uusi kuvernööri Georgy Poltavchenko, joka ennen tätä nimitystään palveli presidentin edustajana Keski-Venäjän hallintopiirissä. Samana päivänä presidentti Medvedev nimitti uuden edustajansa myös Luoteis-Venäjän hallintopiiriin (johon Pietariinkin kuuluu) – Nikolay Vinnichenkon. Pietaria lähes kahdeksan vuotta johtanut Valentina Matvienko siirtyi Venäjän parlamentin ylähuoneen puhemieheksi. Vaihdos päätöksenteon ylimmällä tasolla saattaa luoda riskejä ja epävarmuutta investoijille Pietarissa, sillä uuden johdon näkemykset eivät välttämättä vastaa kaikilta osin aikaisempia. Vaikka emme usko näiden riskien olevan merkittäviä, ne voivat kuitenkin johtaa joiden sijoituspäätösten lykkäämiseen. Toisaalta kesäkuussa Pietarin kaupunginhallitus hyväksyi ohjelman kaupungin investointi-ilmapiiirin parantamiseksi vuosien 2011-2015 välillä. Ohjelman tavoitteena on tehdä kaupungista toiseksi suurin ulkomaisten suorien sijoitusten vastaanottaja-alue Venäjällä. Ohjelman yksityiskohtaisempiin tavoitteisiin kuuluu hallinnollisten esteiden madaltaminen, infrastruktuurin modernisointi sekä parempi kaupungin markkinointi.

Pietarin autoklusterista on tulossa yhä tärkeämpi moottori kaupungin talouskasvulle. Vuoden 2011 ensimmäisellä puoliskolla autojen tuotantomäärä nelinkertaistui: korealainen Hyundai Motor alkoi viedä Pietarissa tuotettuja autojaan IVY-maihin. Uudet investoinnit kaupungin autotehtaisiin olivat arviolta 1,3 mrd. dollaria. Autoklusterin menestys on saanut kaupungin päättäjät painottamaan uusien klustereiden kehittämistä teollisuuspolitiikkansa kulmakivenä. Näihin klustereihin kuuluu lääketeollisuus (sen kehittämisaamit hyväksyttiin huhtikuussa 2010), laivanrakennus, radioelektronikka ja radiologia. Näiden osalta toimenpiteiden menestys ei kuitenkaan ole vielä selvää.

Aiemmin olemme identifioineet Pietarin läheisyyden ja taloudellisen riippuvuuden EU:sta yhtenä avainvahvuuksina ja mahdollisuuksina. Tämä luultavasti pitää yhä paikkansa keskipitkällä aikavälillä. Euroopan velkakriisin vaikeutuessa ja odotettavissa olevan talouskasvun hidastumisen tai jopa uuden laman myötä tämä linkki luo uusia riskejä Pietarin taloudelle lyhyellä aikavälillä. Tässä mielessä on kiinnostavaa huomata kaupungin taloudellisten yhteyksien nopea siirtyminen vahvemman kasvun Aasiaan. Kiina ja Etelä-Korea olivat kuluvaan vuoden alkupuoliskolla suurimmat ulkomaiset sijoittajat Pietariin. Kiina oli myös tällä periodilla selvästi suurin Pietarin kauppakumppani ja sen osuus kaupungin ulkomaankaupasta ylitti Saksan (toiseksi suurimman kauppakumppanin) noin 2,5-kertaisesti. Kiinan merkittävä rooli Pietarin tuontimaissa on ollut selvää jo useita vuosia mutta kuluvaan vuoden alkupuoliskolla Kiina nousi Intian kanssa myös Pietarin kolmen tärkeimmän vientimaan joukkoon mm. ohi Saksan, Suomen ja Iso-Britannian. Jos vientiluvuista luetaan pois raakaöljy ja öljytuotteet (jotka vain kulkevat Pietarin läpi vientiin), nousee Kiina kaupungin tärkeimmäksi vientimaaksi. Tämä taloudellisten linkkien maantieteellinen siirtyminen luultavasti auttaa Pietaria kestämään paremmin Euroopan mahdollisesti yhä pahenevat talousongelmat.

---

³ Maailmanpankki. Growth with Moderation and Uncertainty, Russian Economic Report 23, marraskuu 2010, http://siteresources.worldbank.org/INTRUSSIANFEDERATION/Resources/305499-1245838520910/RER23_Enq_final.pdf

Pietarin talouden Dynaaminen SWOT-kehikko

	Huomionarvoiset	Tärkeät	Kriittiset
Vahvuudet	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurinen keskus • Koulutuskeskus • Korkea tutkimuspotentiaali • Suhteellisen pienet investointiriskit • Erityistalousalue-status • Nopeasti kasvava autoteollisuuden klusteri	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutettu väestö • Historiallinen ja turismikeskus (UNESCO:n maailmanperintökohde) • Monipuolinen talous • Hyvät liikenneyhteydet • Sosiaalinen tasapaino (alhainen köyhyys ja työttömyys) • Joustavat työmarkkinat • Hyvin kehittynyt pienyrityssektori	<ul style="list-style-type: none"> • Suuri väestö • Suhteellisen korkea elintaso • Keskushallinnon tuki • Meri- ja jokisatama • Suhteellisen lähellä Moskova • Lähellä Suomea (sijainti Itämeren alueella)
Heikkoudet	<ul style="list-style-type: none"> • Kylmä ja kostea ilmasto • Raaka-aineiden puute • Muita Venäjän suurkaupunkeja heikompi liiketoimintaympäristö	<ul style="list-style-type: none"> • Yleinen käsitys yhtenä Venäjän rikollisuuskeskittymistä • Vanha ja ikääntyvä väestö • Korkeat panoshinnat (maa, liiketilat, työvoima) • Riittämätön sisäinen liikenneinfrastruktuuri • Parhaiden johtajien ja spesialistien vuoto Moskovaan	<ul style="list-style-type: none"> • Taloudellisten ja poliittisten resurssien vahva keskittyminen Moskovaan
Mahdollisuudet	<ul style="list-style-type: none"> • Liikenneinfrastruktuurin kehittyminen (Pulkovon lentokentän uudelleen rakentaminen, kehätien rakentaminen)	<ul style="list-style-type: none"> • Kauppa- ja investointiyhteyksien siirtyminen Aasiaan • Pietari-Moskovan liikenneväylän kehitys (sisältäen maksullisen tien rakentamisen)	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistuvat EU-Venäjä -suhteet, viisumivapaus • Turistimäärien kasvu • Investointi-ilmapiirin parantuminen
Uhat	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailun kiristyminen naapurialueilta • Venäjän viennin suuntautuminen eteläisimmille reiteille	<ul style="list-style-type: none"> • Keskushallinnon tuen menetyt	<ul style="list-style-type: none"> • Heikkenevät suhteet EU:hun/Suomeen • Haavoittuvuus öljyn hintaheilahteluille